

Men även om Risberg och jag är samma egenskap, så är vi ju olika personer. Javisst, men i min uppsats föreslog jag också att man bör skilja på *jag* och *person*. Mitt jag, mitt medvetande, kan ha olika innehåll vid olika tidpunkter. Jag, alltså just jag, var t.ex. en person i femtonårsåldern och en annan person idag, det tycker väl ingen är särskilt konstigt. Men Risberg tycks mena att ett jag är detsamma som en person. Så han skulle väl i stället säga att jag i femtonårsåldern är något annat än jag idag. Men det tycks innebära att jag inte fanns då, vilket i sin tur tycks innebära att jag aldrig har varit femton år. Hur går det ihop med att jag idag är åttiofem år? Eller är jag inte det?

Hur som helst, Risberg och jag är nog olika individuella egenskaper, vi har (eller är) antagligen varsitt medvetande. Men vilka är då dessa olika egenskaper (medvetanden), frågar Risberg. Ja, eftersom de är olika kan de ju inte, som Risberg tycks tro, vara en och samma egenskap, nämligen att vara medveten.

Men jag tror, precis som Risberg, att både han och jag har egenskapen att vara medvetna. Därmed landar jag i slutsatsen att (individuella) egenskaper kan ha egenskaper. Eller, mer specifikt, att medvetanden kan vara medvetna. Jag får intrycket att Risberg inte vill godta något sådant, men jag tycker inte att det är så konstigt.

Eller botten hans invändning i tanken att man bör skilja mellan "vad *jag* är och vad det är att *ha ett jag*"? Det kan låta rimligt, men är det verkligen en bra invändning? Att jag är jag och att jag har ett jag verkar helt oproblematiskt. Även om det skulle vara två olika påståenden – vilket inte torde vara så lätt att bevisa – så verkar bägge vara rena truismer. Och därmed har de med nödvändighet samma sanningsvärde.

Mer om vad vi är

Olle Risberg

Lars Bergström hävdar att personer som han, jag och Kamala Harris är egenskaper. Min invändning att vi skiljer oss från egenskaper, på så sätt att vi tänker medan egenskaper inte gör det, hanterar han genom att föreslå att "även om egenskaper i allmänhet inte tänker, så kanske det kan finnas *några*, mycket speciella egenskaper, som faktiskt gör det".

Att Bergströms tes medför att *några* egenskaper tänker får dock betraktas som en underdrift. En snabb Googlesökning ger vid handen att antalet människor som någonsin funnits är en bra bit över 100 miljarder.

Om vi sätter åt sidan de idéer om reinkarnation och "själavandring" som Bergström snuddar vid men inte vill förbinda sig till så medför detta att det snarare är en bra bit över 100 miljarder egenskaper som, enligt hans synsätt, tänker (eller har tänkt). Och i takt med att fler människor föds i framtiden så kommer detta tal att fortsätta växa.

Bergström fäster vikt vid att vi ibland säger saker som att jag nu inte är samma person som jag var när jag var 15 år gammal. Visserligen har han rätt i att vi ibland säger sådana saker, men det finns en tolkning av dessa uttalanden som är rimligare än den han föreslår. Närmare bestämt verkar uttrycket "samma" i dessa uttalanden åsyfta *kvalitativ* snarare än numerisk identitet. Sedan jag var 15 år har jag förändrats på vissa väsentliga sätt, bland annat med avseende på min personlighet, och jag har därför inte längre samma egenskaper som jag hade förut. I *den* meningen är jag inte samma person som jag var förut. Men i en annan mening är jag ändå det. För 15-åringen har ju aldrig upphört att existera – den har bara slutat att vara 15 år. Den person som en gång var 15 år är nu 28 år istället. Med andra ord: samma person som en gång var 15 år är nu 28 år istället.

Bergström tillskriver mig uppfattningen att "ett jag är detsamma som en person". Men denna uppfattning vill jag snarare förneka. Anledningen till detta är att det tycks mig uppenbart att jag, Bergström och Harris är personer som existerar, men långt ifrån uppenbart att det också existerar sådana saker som "våra jag" (som vi har eller är eller bådadera). Och något som finns kan ju inte vara identiskt med något som inte finns. Att ha ett jag är enligt det synsätt jag föreslagit inte att stå i en viss relation till en viss entitet ("ett jag"), utan att ha en viss enställig egenskap. Jag – denna person – har en sådan egenskap, men jag – denna person – *är* inte ett jag. Enligt den animalistiska hållning som jag argumenterat för så är jag och andra mänskliga personer snarare mänskliga djur.

Av denna anledning medför animalismen att påståendet att jag har ett jag inte är en truism, till skillnad från vad Bergström föreslår, utan tvärtom ett påstående som en gång varit falskt. När jag var ett foster så hade jag inget jag. Däremot var det vid den tidpunkten sant att jag är jag. Påståendet att jag är jag och påståendet att jag har ett jag har därmed, till skillnad från vad Bergström hävdar, inte med nödvändighet samma sanningsvärde. De har inte ens alltid haft samma sanningsvärde i den faktiska världen.